

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 30.

Luni, 22. Julie

1846.

П О Е З И А.

VI.

(Апкеіере.)

Пентръ че поедїи н' аъ астъзи дн
 статърї инфлїнда че авеа дн антїкїтате?
 Пентръ къчї атъчї поедїи ераъ аї попъ-
 лїлор їар пъ аї кастелор, пе каре пътем
 зїче къ ле аз креат еї кїар дн моменте
 де їнтъсіаст пентръ о вїртъте оаре каре
 шї карї аъ ажънс апої съ'ї факъ кїар пе
 д'ъшїї — креаторїї лор — съ креазъ
 къ еї пъ сънт пентръ алт чева декът пъ-
 маї ка съ сърїзъ шї съ челлеврезе плъ-
 черїле шї крїтелел лор, шї къ треба лор
 ар фї съ съ окъпе пъмаї къ черъл шї къ
 ачеле аффекдїї domestїче шї атороасе,
 къ ачеле воале саъ инфїрмїтъдї але їнїтеї
 оменешї; пентръ къчї с'аъ лъсат съ кре-
 азъ къ сънт пъмаї зп фел де тъсїчї, пїк-
 торї саъ балетїдї карї ар мерїта а се
 днтревїнда пъмаї спре петречереа касте-
 лор. — О, поедї, ведї пътеа довъдїї преа
 лесне къ поезїїле воастре зп лок дн асте
 касте, дпсъ дн черкърїле лор челе прївате,
 спре але товіла салоанеле, пентръ ка съ
 спънедїї васте копїлор шї версърї фъмеї-
 лор; — їар дн адъпърїле лор полїтїче,
 аколо знде съ ворвежде деспре вої шї де-

пре вїиторъл фїлор вострї пъ ведї їнтра
 нїчї одатъ дака о днтъмпларе порочїтъ
 пъ въ ва фї прегътїт ачел лок дпкъ пъпъ
 съ пъ се дпкарнезе ценїл дн вої, саъ
 дака днтъмплърї deosebїте пъ въ ва фї
 мерїтат ачеаста къ де тот алфел де тїт-
 лврї. О! поетъл с'а окъпат преа пълт
 къ черъл шї а ажънс съ'шї пearзъ къ
 тотъл прїпїетатеа пе пъмънт! Даръ,
 Домїлор. Поетъл а фост зп mediator ал
 пъмънтълвї кътре чер пъмаї пъпъ кънд
 пъмънтъл с'а афлат съвт тътеле черълвї
 знде л'апъс їнтъсіастъл поезїеї прїмїтїве,
 — пъмънтъл с'а скъпат акът де чер, шї
 поетъл тревъїе съ се concidere пъмаї ка
 зп condъкътор ал отълвї пе пъмънт, шї
 пентръ ка ачеаста съ ажънгъ одатъ сїм-
 дїгъ де овъше, тревъїе съ се дешенте маї
 днтъїъ днтр'їпсъл. — Dea артелор съ
 копїезе креадїїле сале, прекът дъ шї па-
 търа пе але еї. Ласъ се фїе орган ал
 веселїлор целерале ла солемнїтъдї шї
 съръкторї; дар съ се гъндеаскъ къ ел
 есте алт чева маї пълт декът тъсїкъл
 шї пїкторъл; есте креаторъл лор дпайнте.
 Мъсїкъл шї дъндзїторъл дн зрмеазъ де
 апроане, шї архїтектъл, скълторъл, пїкто-
 ръл се цїп дъне д'їпсъл ла о dїstancїe
 оаре каре — Поетъл есте ценїл шї ар

тістіи сѣят талантѣ. Idea че ва дешента ел, ачеа о съ звоаре песте възл, ачеа о съ дѣвите ші о съ дїрїце ачел флѣкс ші рефлѣкс ал патїмілор ші ал дорїацелор попѣмілор. Дака артеле дн венїме аѣ фост релїціоасе ші веллїкоасе, казѣа а фост фї-ındкѣ поезїа ера релїціоасѣ ші веллїкѣсѣ; дака ачестеа аѣ декѣзѣт ші аѣ девенїт тѣрѣтоаре ші корѣптіве, казѣа есте кѣ поезїа, а декѣзѣт, с'а фѣкѣт, тѣрѣтоаре ші корѣптівѣ. Кѣнд поезїа сѣ ва днпѣлда ла демнїтатеа еї, кѣнд тѣшї ва лѣа їарѣш дн дреапта факла лѣтнїмілор ші дн стѣнга вїчїѣл слѣвїчїзнелор ші ал вїдїѣлї шї ва ворбї дн лїмба чеа позїтивѣ шї днцеласѣ де азтѣзї, атѣнчї солемнїтѣдїле шї сѣр-вѣторїле попѣмілор сѣ вор фаче де кѣтре попѣлї пентрѣ попѣлї, атѣнчї шї артеле фрѣмоасе вор рекѣщїга шї еле демнїта-теа лор ка нїще креднчїшї сателїдї аї поезїеї. — Прекѣт екопомїстѣл втїлі-зеазѣ*) лѣксѣл, аша шї поетѣл тревѣе сѣ втїлізеѣе поезїа. Тоатѣ idea че наїце їмацїпацїа, тревѣе сѣ фїе фолосїтѣре: фаврїкантѣл казѣт машинї спре а о днтрѣпа, аї да форме шї квалїтѣдї пѣлѣкѣте сїмѣдѣ-рїлор, а о репродѣче, тѣлнїпїа спре о днлеснїре шї спре о днвѣлнѣтѣдїре оаре каре а вїедїї анїмале. Поетѣл тревѣе сѣ казѣе — шї ел дн рѣндѣл сѣѣ — мїж-лоаче а о фаче сїмѣтїтї ївїмеї шї фанта-зїеї вїе шї пропѣндїатѣ; сѣ казѣе шї ел вн спадїѣ де форме а о репрезента пѣл-кѣтѣ шї сїмѣдѣрїлор, ачестор комїдї аї їнї-меї шї аї радїеї. Дака лѣксѣл матерїеї контрївѣзѣе а днповїма пе ом шї соцїетатеа лѣї, кѣ кѣт маї тѣлѣт лѣк-

сѣл радїеї! Поезїа есте лѣксѣл радїеї шї мїсїа еї есте сѣ днповїмеѣе радїа, прекѣт лѣксѣл матерїеї днповїмеазѣ ма-терїа. —

VII.

Есте време ка поезїа сѣ се окѣпе, сѣ пѣїе дн мїшкаре тоате ресортѣрїле сале ла о префачере днтреагѣ, ла о ре-формѣ тоталѣ де конщїїндѣ, — скїмваре а тѣтѣлор їдеїлор че а авѣт пѣлѣ акѣт шї аре астѣзї омѣл деспре лѣме. Сѣ чер-четеѣе кѣ де атѣрѣнтѣл їзвоареле їне-галїтѣдїї дн соцїетате шї сѣ скїмѣе тоате формуле шї реформуле соцїале, полїтїче шї релїціоасе, префѣкѣнд ачеа ївїре пѣ-маї теоретїкѣ де лїбертате шї егалїтате дн лїбертате шї егалїтате практикѣ шї актѣлѣ. Сѣ дезволтеѣе, сѣ апалїсеѣе шї сѣ попѣларїсеѣе щїїнѣеле абстрате дн практикѣ вїе. — Ынде сѣѣ чеа д'їлѣтїїс їнегалїтате соцїалѣ? — Дн склавїа фѣ-меї. — Еманцїпацїа еї дарѣ есте чел днлѣтїїс элемент контрївїтор ла вїаѣа чеа повѣ. О еманцїпацїе днтреагѣ, комплетѣ а фѣмеїї препаратѣ дѣла нацѣреа еї прїа-трїо кредѣре оменеаскѣ, де ажѣнс а форма вн четѣдѣан леѣвїтор, жадїкѣтор шї ексекѣтор; — їар пѣ ачеа еманцїпацїе мїжлѣчїтѣ, пекомплетѣ, датѣ де крїстїа-нїсм шї кавалерїсм, шї мапдїнѣтѣ кѣ дреп-тѣл де слѣвїчївнѣ дѣла ценерозїтатеа о-тѣлї; — шї ачеаста пѣ се ва пѣтеа маї 'наїнте де регѣлареа кѣсѣторїеї шї де еманцїпацїеа, лїбертатеа аморѣлї прїа несїлїреа ла кѣсѣторїе. Нїмїк пѣ їсолеазѣ маї тѣлѣт пе ом дн соцїетатеа актѣлѣ шї пѣ дн фаче маї egoїст дѣлѣт фамїліа рѣѣ регѣлатѣ. — Чел маї

*) Фаче фолосїтѣрїѣ.

prețios tesașr че posedъ zmanitatea este
 inima de фъмее. Дн inima фъмеі оглин-
 dez къ грації челе маі дълчі, челе маі
 повіле simțimente ші пѣтими але zmani-
 тѣдii. Фъмеіле сѣнт фъръ contestacie
 de o mie de ori маі simțibile, маі толе-
 ранте, маі спиритвале ші маі поетиче де-
 кѣт poi; сволетѣл лор posedъ o maі mare
 porție din ачеа рефлекție поетикъ че а
 къзѣт песте omenire ла ориѣнеа са, ші
 грациіле формелор материале але фетееі,
 мишкърелеі bioaie, къзѣтѣтраі днсѣлви-
 тоаре, органѣл ші елокѣица еі копѣингъ-
 тоаре сѣнт кѣ тѣлт маі енерѣиче ші маі
 пѣтерниче декѣт але поастре. Че днпові-
 ларе п'ар адѣче фъмеа ші дн леѣі ші дн
 обичеізри, кънд ар авеа парте дн соѣје-
 тате! Чеа маі богать миѣ а omenimeі
 стѣ неесплоататъ*). Сѣ се факъ статѣриле
 либере ші проприетате комѣлѣ а попѣлмлор
 ка зп prodъkt ал тѣтѣлор метѣрилор
 статѣлѣ ші каре prodъkt ва креще не-
 днчетат prin активитате, prin органистѣл
 виѣ ал соѣіетѣдii; сѣ факъ ка ниѣ о парте
 а соѣіетѣдii сѣ пѣ стеа дн инактивитате,
 сѣ факъ ка пролетарѣл чел некѣлтиват, чел
 липсѣт асѣзѣі де кълѣтра спиритвалѣ ші
 де дндестѣлареа материалѣ сѣ сѣ ариѣче
 prin едѣкаѣіа генералѣ ла четѣдеанѣл ак-
 тѣл, ла demnitatea де om; сѣ факъ ка
 totalitatea ачестор четѣдені дн адеѣвр
 либері сѣ сѣ днпѣртѣшеаскѣ де челе
 маі палте интересѣри але статѣлѣ лор, —

(* De аѣі маі дн жос се тѣьерѣ дн манѣскрипт
 врео 19 рѣндѣрѣ, ка зпеле къ каре еѣ не лѣнѣгъ
 философіа ші къпоинѣделе историче пѣ тѣ
 поѣіѣ днпѣлѣка.

Nota ашезѣторѣлѣі де слоѣе.

de леѣіслаѣіе, жѣдѣкѣторіе ші администра-
 ѣіе фъръ сѣі поатѣ депѣрта алт чеѣа
 декѣт minoritatea ѣзрстеі сѣл информѣтѣдii
 петѣгѣдѣите. Сѣ факъ ка кълѣтра пѣтѣлѣ-
 тѣлѣі, industria ші инѣнделе сѣ фіе ко-
 мѣне, днтinсе ші десволтате пе кълѣтѣл
 раѣіеі фъръ преeminенѣл ші фъръ мисті-
 чіст; ші днсоѣѣршіт сѣ факъ ворѣіреа
 ші скрісѣл — каре сѣнт експресіа къѣітѣ-
 ріі, — експресіа отѣлѣі пѣскѣт а фі либер
 — сѣ своаре фъръ ставілі, ші tot de o-
 датѣ сѣ пѣ зите а прегѣті фіе че попѣл
 ла idea фърѣіеі генерале, ла idea де кос-
 тополітизм, ла злтітѣл фериче ал лѣкѣі-
 торілор глоѣлѣі. Ачесте prinѣипѣри сѣнт
 мисіа поезіеі moderne, къѣі пе ачесте
 prinѣипѣри се ѣа кълѣі edіfіѣіл соѣіетѣдii
 чеі поѣл. —

Дар поезіа пѣ ѣа маі фі атѣнѣі, —
 вор зиче чеі че с'аѣ обичіпѣіт сѣ ѣазѣ фі-
 гѣрѣнд дн поезіе монстрѣри де днѣерѣ,
 херовімі ші серафімі акоперіѣі де окі
 ші траші днтре аріпі; — днсѣ поезіа
 каре атіпде, поезіа чеа адеѣѣратѣ пѣ есте
 ачеа дн каре мишѣеск спирітеле некѣрате
 п'аса лѣте. Поезіа чеа адеѣѣратѣ есте
 ачеіа каре ворѣеде inimeі іар пѣ фанѣ-
 сіеі. Натѣра ѣа фі tot де аѣна ачееаші,
 ші феноменелеі ачелеаші: — ачеіаші
 метеорі, ачелеаші къмпіі флорате, аче-
 лаш чер стелат, ачеші лѣпѣ, ачелаш
 соаре, ачеіаші мѣоді ші пе тѣрі аче-
 леші ѣалѣрі. — Трекътѣл ші ѣіиторѣл
 вор аѣа tot де аѣна картеа лор дескѣсѣ
 поезіеі. — Фъмеіле вор фі tot асѣел
 де фрѣмоасе, ѣѣтрѣпіі алѣі ші ѣенеравілі,
 прѣнѣіі ѣѣлаі ші дрѣгѣлаші, ші аморѣл
 патріеі ѣа фі пропѣнѣат ші сѣмѣіт, къѣі
 отѣл ѣа пѣтеа зиче дн къпѣіпѣндѣ къ арѣ

патріе. Поезія ар авеа атъчї о счелъ експъсъ фъръ контрол соціетъдїї, шї жн фортъм дн фїе каре сат... —

Individuale inimeї omїneїї 'шї ар лза къ тотъм о амтъ дїректїе шї армонїїле фїреїдї 'шї ар рефлекта армонїїле морале дн їмаїнація отълвї не о патъръ маї пъръ, маї повїлъ шї маї раціоналъ. Фь-ціле їмаїнаціеї отълвї чївілізат ал соціетъдїї п'ар вага не ачеле вапоаре але ї-порандїеї отълвї їнкълт, дар п'ар пѣтеа пїерде нїмїк дїн поезїа лор. Рѣїнеле ар пїерде фантастеле днпрозїтоаре че планъ песте еле, дар с'ар поетїза прїн съвенїрї шї прїа ачеа вагаре медїтатївъ а отълвї шї лїверъ де съперстїдїї; фортъмїле рѣ-цілор шї а фертмечїлор отълвї варбар с'ар десфїїнда, шї пресїмдїреа, сперарен шї сїмпатїа п'ар авеа атътеа фьпесте ре-зълтате; кондїїнда змапъ п'ар авеа атъ-теа скъпърї днїнїтеа трївѣпалълвї еї, шї крїмеле ар фї пѣмаї резълтатърї а ле зпел їнфїрмїтъдїї морале. —

C. Bolliak

Sulczer DESPRE ROMÂNŢI.

Къдї стрейнї аѣ скрїс, шї скрїѣ деспре ромънї, атътеа шї дїферїте опїнїї рѣспъндеск деспре її; де ачеаста съ пѣ не мїрѣм, къчї скрїїторї ачеїїа, пѣдїн днтъресъндъсе пентрѣ вїнеле ромънїлор, дїн днтъшпларе пѣмаї, саж поате пентрѣ ал лор пропрїѣ їнтерес, шї дїн адїнс, днсъ легадї де преждекърї, днтрепрїнсеръ де аї пѣтѣ къпоаще. Фїечїне къпоаще а фї къ пепѣтїндъ ка къ ачестеа гѣтїрї, съ се стрѣ-вать вїада їнтрїасекъ а зпїї попор атът де лъдїт, към сълт ромънїї, ка сеї їдї

карактерїса. Днсъ не кънд де ачестеа рѣтѣчїрї а стрейнїлор скрїторї пѣ не маї шїрѣм, къ мълт маї греа дѣрере сїмдїт, къ пої дншїне воїнд а не къпоаще трека-тъл, пѣ зїк чел стрѣвекїѣ, не кънд пѣрта-реа армелор, пѣ да тїмпѣ ла апѣкарен кондеїлвї, чї трекатъл а зпїї саж доаѣ веакърї, сълтем стрѣмторїдї а дескїде па-цінеле стрейнїлор.

Sulczer прїн вїблїографїа са деспре ромънї, съв тїтлъ „Geschichte des transalpinischen Daciens“ ла анїї 1781 тїпърїтъ, се vede а фї авѣт скопъл де а фаче ромънїмеа къпоскътъ пѣвлїкълвї цертман, зп скоп, че репрївїнд ла днтъшплърїле веакълвї де атъччеа, п'ар пѣтѣ фї лзат дн пѣме де рѣѣ, кънд дателе дѣпъ каре се невоїеде а карактерїса пре ромънї, 'ле ар фї черчетат, къ окї маї лїмпезї, 'ле ар фї дескрїс къ кондеїѣ не днпрегнат де їдеї пре-кончепте шї стрѣмѣе, чеї дес-предъе къ тотъм лъзда, къ кареа днтрѣ къпоащереа ромънїлор ла пацпа 56, том. 2 дїн днтъїа парте, дн еспресїї преа днрѣфате се съмедѣе, знде зїче „къ нїчї кънд ар фї пѣтѣт вер кърѣї, каре атъта петречере днтре ромънї се фї авѣт, шї карактеръм лор днтрѣ ачеа днтїндере, шї сѣргѣїре сеїл фї їудїат, ка ел, (Сулцер) се ї вїнъ дн мїнѣ: къмкъ ромънїї ар фї де сълце адеверат романї, деакъ пѣ їар авзї ворвїнд жѣмътате латї-пеще“ ш. а. Кътъ контраїчере! рїдїкола лвї пѣрере деспре орїцінеа ромънїлор фъкъндвї аместек дїн романо-славї дн їс-торїа ферїчїтълвї Петрѣ Маїлор дестъл о ретъстратъ. Ел се дѣ де цеограф, вїо-граф, шї їсторїограф а днтреїеї ромънїмї, днсъ оаре мерїтъ тѣкар пентрѣ зпа дїн-

тръ ачестеа специале теме а се пѣми авк-
тор, саѣ маї вѣне повеститорѣ де челе
авзѣте, саѣ шѣ възвѣте дар пѣ дѣделесе,
дѣн вѣада ромѣнѣлор? Нѣ шѣѣ, че се пѣ-
теск пѣзвѣреа зпора скрѣиторѣ де о пѣнѣрѣ
кѣ Сѣлдер, карѣ дѣтрѣ ачеа, дѣ че пѣмаї
кѣар конаціоналѣ скрѣиторѣ, потѣ фѣ жѣде-
кѣторѣ компетендѣ, шѣ карѣ дела ачешѣа
ар тревѣ се дѣведе, се даѣ де дѣвѣдѣ-
торѣ ла тоатѣ лѣтеа.

Сѣлдер ка кѣпитан аудитор дѣ арматѣ
австрианѣ, кѣнд ачастѣ кѣпрѣнсесе Валахѣа
мѣкѣ, тревѣнд шѣ петревѣнд не пѣшѣнтѣл
Ромѣнѣеї, авѣ прѣлеж ашѣ фаче кѣпошѣндѣ
кѣ челе маї алесе фамѣлѣи воерендѣ, шѣ ка
вѣлѣ кареле ворвеа лѣмба ромѣнѣлѣ, фѣ
дѣвѣат кѣм се лавѣ шѣ кѣмат де прѣн-
дѣл Домнѣторѣз Имѣлантѣ, ка се фѣе про-
фесор де фѣлософѣе дѣ Бѣкѣрешѣи, аша пѣ-
трекѣ маї пѣлѣдѣ анѣ дѣ Ромѣнѣе, пѣнѣ че
прѣн ѣнтрѣцѣле фанарѣодѣлор, дѣтрѣ каре,
зѣче кѣ пѣ вої а се дѣвелѣи, фѣ стрѣмѣ-
рѣтѣ а пѣрѣсѣ пѣшѣнтѣл ромѣнѣск; кѣпрѣн-
зѣндѣсе дѣпѣ ачеа кѣ дескѣрѣеа ачелѣи
прѣнѣпат, се фѣдѣреде, кѣ тот чѣ скрѣе
деспре траѣлѣ соѣиал дѣтре ромѣнѣи де
ранѣл дѣпат шѣ де жос, деспре адмѣни-
стрѣреа полѣтѣчѣеї, деспре ѣнтрѣцѣле фа-
нарѣодѣлор, фаче дѣн кѣдет, ка се делѣнезе
о ѣкоанѣ адеврѣатѣ а дѣтредеї ромѣнѣмѣ
пентрѣ попорѣл ѣерман, — о ѣкоанѣ че
ведѣде челе маї трѣсте трѣсѣрѣ пентрѣ
орѣ каре ромѣнѣ сѣмѣиторѣз, дѣсѣ де ѣ пѣ-
мерѣтѣ, саѣ пѣ, жѣдече ачѣеї карѣи ле кѣ-
поск маї де апроане. Аї фаче коментарѣ
ла тоате кѣте скрѣе дѣ волѣтелѣ салѣ
деспре ромѣнѣи пѣ ѣ аѣи локѣл; еар авѣпра
стрѣмѣвеї лѣи пѣрерѣ, кѣ ромѣнѣи дѣн слави
romanicadѣ, дѣпѣ секѣлѣл ал 11леа маї

дѣпѣтѣв с'ар фѣ стрекѣратѣ дѣн провинѣиле
де песте дѣнѣре, не пѣшѣнтѣл дѣ каре
лѣкѣеск дѣн коаче де Дѣнѣре, де пѣлѣт аѣ
протестат ѣсторѣа, дѣкѣт плѣфе пѣмаї
фѣрѣ пѣче вѣн фѣрѣнт ар трѣера тоѣи, карѣ
с'ар маї окѣпа кѣ ачеа пѣрере.

Трактѣлѣ деспре рѣлѣѣа, шѣ лѣмба
ромѣнѣлор дѣтрѣнѣ том дѣнтрѣг дѣн маї
пѣлѣте паѣне, ѣ цѣсѣт дѣн челе маї гроасе
авсѣрдѣтѣдѣ; — адека ромѣнѣи дѣпѣ алѣи
пѣрере, ка вѣн аместек дѣн слави ромѣнѣ-
сѣдѣи, саѣ прѣкѣм ла паѣна 279, том. 2
дѣн I. парте дѣи пѣмѣде дѣн Тракѣмѣсѣенѣи,
прѣкѣм дакѣенѣи, аша шѣ карѣ се зѣк кѣдо-
влѣшѣи, де шѣ де пѣла дѣнчѣнтѣл крѣшѣи-
нѣстѣлѣи, не кѣнд деосевѣреа дѣнтрѣ вѣсе-
река рѣсѣрѣтеанѣ шѣ апѣсѣанѣ, ера не кѣ-
поскѣтѣ, кѣпошѣеаѣ рѣлѣѣа крѣшѣнѣлѣ, дѣсе
дѣпѣ ачеа де готѣи, вѣнѣи, слави, аварѣи шѣ
вѣлгарѣи глѣоате пѣгѣне сѣжѣгаѣдѣ, фѣсерѣ
стрѣмѣторѣдѣи а пѣрѣсѣи кѣ тотѣл пѣрѣтрѣсѣи-
реа крѣдѣнѣдеї крѣшѣне дѣнвѣрѣдѣшѣндѣ даѣи-
пеле пѣгѣнѣлор домнѣторѣи, шѣ пѣмаї кѣ
вѣлгарѣи де дѣнпрѣвѣнѣлѣ не ла анѣл 861 прѣн
апостолѣл грѣчо-вѣлгарѣи Кѣрѣл ла рѣпрѣмѣи-
реа рѣлѣѣеї крѣшѣне ар фѣи фост адѣшѣи, че
ачеа дѣнпрѣжѣрѣре доведѣше, кѣ рѣзѣчѣ-
неа Домнѣлѣи кѣ зѣчере словѣанѣлѣ о пѣ-
теск, очѣпанѣ, ш. а. де ачестеа авсѣрдѣ-
тѣдѣи а четѣи дѣи тревѣе рѣвѣдаре; не Самоїл
Клѣин, шѣ Георгѣе Шѣнкаї пѣ пѣмаї кѣ ѣаѣ
кѣпоскѣт дѣн персоанѣлѣ, дар шѣ кѣ манѣ-
скрѣиселе лор зѣчѣеа се фѣи фолосѣт, дар се
ведѣе кѣм? Десѣлѣреа ѣсторѣеї кѣт ачелѣеї
чѣвиле, атѣт шѣ ачелѣеї вѣсерѣчѣшѣи, ла кѣт
аѣ ажѣнс шѣ пѣлѣ акѣм, не лѣпѣгѣ че не
фаче а не дѣнгрѣдоша, четѣнд вѣпеле ка
ачестеа, не рѣфлѣктеаѣлѣ а пѣ не дѣнкрѣде-
маї пѣлѣт ла скрѣиторѣи стрѣнѣи дѣн челе че

соарелѣи, съ се пѣтеаскъ дѣминека, адека зѣоа Домнѣлѣи, кѣчи латинеше „dominica dies“ атъта лпсѣмнеазъ, кѣт зѣоа Домнѣлѣи, саѣ зѣоъ Домнеаскъ; аша шѣ зѣчереа кѣминекактѣрѣ, кѣминекаре, е кѣрат латинѣ, лп дѣалектѣл ромѣнск, пѣмаѣ кѣар лптр ачест осѣбит лпделес е пѣстратѣ, ачеа лпсѣмнеазъ че шѣ лппѣртѣшѣре. Дѣн форма ачестор зѣчерѣи, дѣминека, шѣ кѣ минекактѣрѣ, кѣар се vede кѣ ромѣнѣи пре чеѣ дѣнтѣис апостолѣи лптрѣ прѣмѣреа лпвѣдѣтѣрѣлор евангелѣи ѣаѣ авѣт де зп сѣнце шѣ де о лимѣъ кѣ ѣи, пѣлъ пѣаѣ ешиѣ дѣн Italia, саѣ чел пѣдѣн пѣлъ лѣ фѣ сѣжѣгатѣ Dakia де вѣрварѣи, кѣчи дѣпъ ачеа зѣчерѣле ачестеа, ка зпѣле че се вѣд, кѣ пекѣнд лимѣа ромѣнеаскъ фѣчеа тот зп дѣалект кѣ чеа латинѣ, ераѣ лптрѣвѣнѣцѣте шѣ лпделесе лп граѣл ромѣнѣлор, еарѣ дѣпъ девѣнѣреа лор сѣпт дѣмнѣреа вѣрварѣлор кѣ тѣлѣ аѣте зѣчерѣи аѣитѣе, прежѣм дѣстѣнс, лп лок де логорѣт, шѣ лпвѣс, лп лок де лпвѣат, дѣн граѣл лппѣлар перѣте, пѣмаѣ кѣар лп чел весереческ пѣстрате, лѣ пѣтеа се ле прѣмеаскъ, пѣтрѣ кѣ лѣ ле ар фѣ лпделес, кѣ атъта маѣ пѣдѣн дѣла аѣцѣи апостолѣи стрѣнѣи аѣ пѣтѣт се ле лпведе дѣла грѣчѣи, саѣ словѣнѣи, де кѣтѣа прѣн ачѣщѣа сар фѣ крѣщѣнат ромѣнѣи, прежѣм ѣсторѣографѣи стрѣнѣи вреѣ се амѣдеаскъ лѣтѣа.

Ачеа кѣ лп лимѣа весеречаскъ сѣпт тѣлѣ зѣчерѣи грѣчѣи шѣ словѣнѣи лѣ лпфрѣнѣе нѣмѣка доведѣреа, кѣ ромѣнѣи аѣ адѣс кѣ ѣи кѣноащѣреа крѣдѣнѣе крѣщѣне дѣн Italia. Вѣрѣреа зѣчерѣлор стрѣнѣе лп лимѣа весеречаскъ, саѣ лптѣмплат дѣпъ вѣртѣоаре лппрежѣртѣрѣи, шѣ тѣмпвѣрѣи. Е шѣит кѣ сѣпт перѣдѣл гоанѣлор

ка се лѣ се сѣдѣлѣ догмѣле евангелѣи прѣлежѣлѣи де а фѣ дѣфѣимате дѣ кѣтрѣ пѣгѣнѣи, фѣ лптрѣвѣсѣ де лпделенѣи крѣщѣнѣлор дѣсчѣпѣлѣна аша зѣсе арканѣ, саѣ дѣнѣреа лп сѣкрѣт а мѣстерѣлор крѣдѣнѣе крѣщѣне, адека пѣмаѣ дѣпъ че дѣдѣс сѣмпе кѣ вор фѣ статорнѣи лп тѣртѣрѣсѣреа крѣдѣнѣе крѣщѣне, лѣ се фѣче кѣносѣтѣе мѣстерѣле крѣдѣнѣе прѣмѣндѣсе ла кѣминекактѣрѣ кѣ ачеа лпдатѣрѣре, кѣ лѣ вор дѣскодерѣи тѣнѣле крѣдѣнѣе дѣфѣимѣторѣлор, дѣспре ачѣста е довадѣ, кѣлтѣреа обѣчѣвѣтѣ ла лппѣртѣреа кѣминекактѣрѣи „Чѣнѣи тѣле ш. а.“ лп карѣа се зѣче „кѣ лѣ воѣс сѣвѣе вѣрѣшѣмѣлор тѣи тѣна тѣ.“ Дѣнѣреа ачѣщѣи дѣсчѣпѣлѣи саѣ лптинѣсѣ пѣлѣ кѣтрѣ аѣи 500, кѣнд крѣщѣнѣтѣтеа се лптрѣсѣ шѣ лѣцѣи прѣсте тот пѣтѣлѣтѣл. Кѣтрѣ ачѣстеа, шѣ ачеа лппрежѣртѣре е дѣ а о лѣа лп прѣвѣнѣцѣ, кѣ сѣпт перѣдѣл гоанѣлор, нѣчѣи шѣкоале регѣлатѣе, нѣчѣи весерѣчѣи обѣщѣи, зпде дѣпъ сѣстѣмѣ съ се фѣ пѣтѣт прѣпѣне лпкѣѣтѣрѣле крѣдѣнѣе, лѣ ера, пѣтрѣ ачеа лпвѣдѣреа догмѣлор крѣдѣнѣе ера рѣстрѣносѣ лп адѣлѣрѣи прѣвѣте пѣла касѣле крѣщѣнѣлор, шѣ се прѣдѣмаѣ тѣлѣт дѣн граѣл, де кѣт дѣн кѣрѣцѣи. Пѣ лѣлѣгъ зп метод аѣтѣ де стрѣмторѣи лѣ е мѣрѣре кѣ лп лимѣа весерѣчѣи тѣлѣ зѣчерѣи ла лпчѣпѣлѣт кѣратѣ ромѣне се скѣмварѣ кѣ стрѣне, саѣ дѣспре зпѣле лпкѣѣтѣртѣрѣи пѣскѣндѣсе дѣсчѣте поаѣ, пѣтрѣ дѣ а дѣртѣрѣи прѣлежѣл ла ачѣстеа дѣсчѣте, се лптрѣвѣнѣдѣарѣ зпѣле зѣчерѣи дѣн лимѣа елѣпъ лѣзѣте, прежѣм омовѣсѣон шѣ ѣдѣстѣсѣе, карѣ не пѣтѣндѣсѣ лп лимѣа вѣрѣкѣлѣтѣ тѣадѣне лптрѣачѣлаш лпделес, се прѣмѣрѣ лп лимѣа орѣдѣналѣ; аша п. е. а тѣрѣа фѣдѣ дѣтѣмнезѣаскъ се зѣче дѣхѣл, зѣчѣре словѣанѣ,

се din de интереса istoriei naționale, și dinșine а черчета dăпъ izvoarele istorice.

Трекънд дателе историче, че доведеск къ крeдiнда крeщiнъ днтре ромъни пз днтралт лок, декът днтре марцимe Италиe de pe timpъла апостолiлор рѣдъчипъндъсе, къ ii de днтрепъ се трансплътъ пе пѣтмънтъла Дакiei, unde дн декърсъл а доаъ секълъри, днтр'атъта се лѣдi кът дн зiлеле днтр'атълъи Константин челъи маре пе пѣтмънтъла Дакiei трияне, кареа de пе атъчeа днкълекатъ de goti ши свiтi пѣтmindъсъ Готiа ши Свiтiа, къ каре пѣте пѣпъ тързиѣ дѣпъ ал 10леа сeнъл о пѣтеск исторiографiи, маi тмъте весеречi, ши сказпе епископeщi ашезате се четескъ ла скрiиторi контимпъранi Сократъ, Фiлострогiѣ, Кiриа Iеросолiм, Епiфанiѣ, С. Иоан Хрисостомъ, С. Азгъстин ш. а. прекът ши ачеле date че доведеск къ ромъни днтр'ѣдъшънд крeдiнда крeщiнъ ниче кънд п'аѣ пѣрѣсiто, ачестеа докълменте пѣстръндъле пентрѣ алт лок, пѣ атъта спре днтр'ѣцереа контрaзiчерiлор лъи Сълдер, кът а атраце лъареа ашiнте а вѣрвадiлор лiтерaдi спре колъбарeа исторiи весеречeщi, а къреi трeвъндъ преасiндiтъ есте, адаог ачi зпеле трѣсѣри дiнтр'ѣн манъскрiптѣ.

Дн граiвлъ весереческ сънт тмъте зiчерi, че din sine аратъ, къ ачелеа ромъни днкъ днаинте de дескълекарeа лор din Italia, ле аѣ авѣт, ши днтрeвъндат, спре чеа маi аподiктiкъ довадъ, къ стръкъни пострi, пекънд аѣ ешиг din Italia аѣ адъс къ sine къпоащереа крeдiнгеi крeщiне, къчi ачелеа зiчерi ниче кънд дѣпъ ачeа лeаѣ маi пѣтѣт къпрiнде, саѣ днведа. Дiнтр' ачестеа зiчерi маi de днсътпнат сънт ачелеа, че аша зiкънд се din de есен-

циа релиѣiei крeщiне. Лас къ пѣтiреа Дѣтнезеѣ дела вѣзiреа крeдiнгеi евангeлiче, кареа копчeнтъл фiинѣeи Дѣтнезеeщi маi лъминат, ши префѣкѣт пiл дескопeри, се дeдъче, кънд пѣпъ ачi ла тоате ачелеа фiинѣe, че ши ле днтiпъеа оaменi а авe пѣтере зeиаскъ, зeи ле зiчeа, се къпоащe ачаста дн граiвлъ ромънилор пѣпъ астъзi пѣстратъ деосебiре днтре пѣтiре зeѣ ши Дѣтнезеѣ, кънд ла зiчереа зeѣ, пѣ днсъшеск ачeа днсътпнътате, ачeа чiнстiтоаре сoиалъ, кътъ ла кeтареа пѣмелъи Дѣтнезеѣ; ашa вѣрнд ромънъл се жѣре tot de зна адаогъ „пре зeѣ ал лъи Дѣтнезеѣ.“

Дн рѣгъчънеа Домпълъи, кареа се зiчe „татъла постръ," de ши зна доаъ зiчерi се вѣд а фi стрeиe, вѣръте тързиѣ дѣпъ еширеа ромънилор din Italia, din лiмба словeапъ, чeлe лалте свiтъ кѣрат латiне прекът татъла, ши пѣиeа, че доведеск, къ рѣгъчънеа Домпълъи, днтре днвeдътѣриe крeдiнгеi крeщiне, днкъ de пе ачелеа тимпъри аѣ фост къпоскътъ, кънд къ тмът маi кѣратъ ера лiмба ромънеаскъ, декът акъта, адека de пе timpъла днаинте de че аѣ ешиг din Italia. Татъла е кѣвънт аша зiкънд пропрiѣ дн днцелескъл, днкаре се днтрeвъндeазъ къгръ Дѣтнезеѣ, ачаста зiчере е къпоскътъ ши днтрeвъндатъ ла тоате попоареле romane, кънд зiчереа пѣрiнге се iе днтр'ѣн днцелес маi ларг къ тмът, пентрѣ ачeа къ тмът маi вiне е зiс татъла постръ, декът пѣрiнтеле постръ. Дѣтнекеа е зiчере латiвъ, ши се дeдъче de пе timpъла апостолiлор, кариi аѣ днвeдат ка днтрѣ адъчереа ашiнте de днвiреа Домпълъи Хс. din морѣи, че саѣ днтъшплат, дн зiоа днтъиѣ дѣпъ сътмътъ, ши ла пѣгъли се зiчeа зiоа

не къ доар лимба ромъneasкъ п'ар оі авът
зічере пентрѣ ачаеа, чі пентрѣ къ, дѣпъ
че саѣ днтіnc ересѣл аrienіlor, дѣндѣсе
прілеж ла фелівріте діспѣтѣрі деспре оі-
реа ші днѣшніме фецелор дѣмнезееші,
се статорнічі ші се прімі де овше асѣ-
пра аrienіlor форма де рѣгъчѣне „тѣрре
татълѣ“ ш. а., кареа дѣпъ тоате рѣгъчѣ-
ніле се адаогъ; рѣгъчѣнеа ачаста днтрѣдѣ-
кѣндѣсе дѣпъ тімпѣл, кѣнд ромъніі трѣ-
іеѣ кѣт аместекаці кѣ словені, кѣт ка сѣ-
пѣші словеніlor авънд днтрѣмѣтатъ зі-
череа дѣх дела ачешіа, се днтрѣвѣіцарѣ
кѣ еа. Не оіінд аша дар прілеж пела
днчепереа вѣрїеї кредіңеї кредіңе де а
пѣтѣ днвѣда дн сістемъ тот кѣпрінесѣл
реліціеї кредіңе, пекѣнд лимба ромъneasкъ
ера дн днтреага са кѣрѣдѣніе, оіреше
кѣ втеле зічереї кѣрат ромънеші, се стре тѣ-
тарѣ кѣ стрейне, еарѣ алтеле дѣпъ трѣвѣіцѣа
днтрѣжѣрѣіlor формѣндѣсе поаѣ, ле а-
доптарѣ дела словені. —

Кѣткъ лимба весеречаскъ, дн антп-
доаѣ Дакііле, трѣіанѣ ші авреліанѣ, дела
днчепѣтѣл кредіңіпѣтѣці, пѣлѣ дѣпъ стп-
цереа днтрѣрѣді апѣсене, пѣл фостѣ алта
дѣкѣт чеа латіпѣ, саѣ романѣ доведѣше
днса історіе, кѣчї мѣкѣіторі ачестора, ка
пѣскѣці романі, алтѣ лимбѣ афарѣ де ачееа
п'аѣ ворвїт; пе атѣачї ніче о лимбѣ пѣ
се четеше а оі фост канопісатѣ весере-
часкъ, чї дн воіа оіе кѣрѣї попор ера,
ка ла рѣгъчѣні, ла цїнереа літѣр҃іеї, саѣ
ші ла адѣпѣрї весерічеші, кѣ лимба са сѣ
се днтрѣвѣіцѣе; маї днтѣв дн весе-
река апѣсеанѣ, кѣтрѣ анѣл 800, пріп Карол
чел таре се днтѣрї ка лимба весеречаскъ

се оіе чеа латіпѣ; дн весеречїле рѣсѣрї-
тене, де ші пѣ се ашезѣ асемінеа каноп,
втеле попоарѣ пе децѣнтате дн прежѣ-
дег стрікѣторіѣ днѣрѣдошарѣ лимба гре-
чѣаскъ дн цїнереа літѣр҃іеї, пѣрѣсїндѣсе кѣ
тотѣл де асѣ маї днтрїжі пентрѣ префаче-
реа лимбей сале. Чїне ва лѣа дн прївїндѣ
гроаса пѣщїіңѣтѣ, дн кареа кѣзѣрѣ попоа-
реле романе, дѣпъ сѣртмареа днтрѣрѣдіеї
апѣсене, ші кѣ ачеле попоаре ші ромъні,
пѣї поате оі кѣ тіраре, кѣ де о парте лимба
гречаскъ, де алта чеа словеанѣ, пе днче-
тѣл днтпїнесѣ афарѣ кѣ тотѣл дн весеречїле
ромъніlor, пре моцѣенїтоареа лор лимбѣ.
Обсервацііле деспре лимба ромъніlor дн
паралел кѣ а лѣї Селдер днтр'алт артікол. —

А — п.

ЛА О ФЛОАРЕ.

Кѣнд прїтѣвара тоате 'пвїеазѣ
Кѣнд кѣ патѣра тоате зїмвеск,
Кѣнд се продѣче — кѣнд се крѣеазѣ.
Кѣнд тоате'с жѣне ші днфлореск;

Кѣт флорічїкѣ де ещї дѣїоасе
Шї сїпѣрїкѣ 'наї днверзїт,
Аѣ роа попѣці чеа рекѣроасѣ,
Орї раза зілеї теаѣ вестезїт?

„— Ох! пѣ'с ачесте че тѣ 'пвенїпѣ,
Дн днтпротївѣ дорѣл тѣ алїн,
Роа шї раза тѣ днсѣпїпѣ.
— А теле рѣне де аїзрѣтї вїп.“

„Крїведѣл соро тѣ вестезѣше,
Ш' зп вїѣрме пѣгрѣ — пѣгрѣ — кѣтнлїт
Ла рѣдѣчїпѣ тѣ отрѣвѣше
Мѣ днтпїлеазѣ, м'аѣ овїлїт!“

Іашї, 8. Ізліе 1846.

†.